

Mångårigt program för radiospektrumpolitiken

Näringsdepartementet

2010-10-29

Dokumentbeteckning

KOM (2010) 471

Förslag till Europaparlamentet och rådets beslut om inrättande av det första programmet för radiospektrumpolitik

Sammanfattning

Förslaget innebär en strategisk planering och harmonisering av radiofrekvenser (spektrum) på unionsnivå, i syfte att främja den gemensamma marknaden för tjänster och utrustning för trådlös elektronisk kommunikation samt annan politik inom unionen som kräver frekvensanvändning. Sverige är positivt till ett radiospektrumprogram men har vissa invändningar mot förslaget. Sverige anser framför allt att programmet bör innehålla riktlinjer på en mer övergripande nivå.

1 Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

Vid förhandlingarna om det s.k. Telekompaketet kom parterna överens om att bl.a. ändra art 8a(3) i ramdirektivet 2002/21/EG (reviderat genom direktiv 2009/140/EG). I denna bestämmelse anges följande:

Kommissionen, som i största möjliga utsträckning ska beakta yttrandet från gruppen för radiospektrumpolitik (RSPG) som inrättades genom kommissionens beslut 2002/622/EG av den 26 juli 2002 om upprättande av en grupp för radiospektrumpolitik, får för Europaparlamentet och rådet lägga fram lagförslag om inrättande av fleråriga program för radiospektrumpolitiken. I dessa program ska de politiska riktlinjerna och målen med den strategiska planeringen och harmoniseringen av

radiospektrumanvändningen fastställas i enlighet med bestämmelserna i detta direktiv och särdirektiven.

2010/11:FPM11

I mars 2010 bjöd kommissionen och Europaparlamentet gemensamt in till ett högnivåmöte för att diskutera vad ett program för radiospektrumpolitiken borde innehålla. Vid detta möte deltog, förutom företrädare för medlemsstaterna och Europaparlamentet, även företag och intresseorganisationer.

Den 9 juni 2010 antog RSPG (gruppen för radiospektrumpolitik, rådgivande organ till kommissionen) sitt slutliga yttrande om vad ett flerårigt program för radiospektrumpolitiken borde innehålla.

Den 21 september 2010 presenterade kommissionen det nu aktuella förslaget, som har sin legala grund i art 114 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF).

Kommissionen understryker att radiospektrumpolitiken spelar en nyckelroll för den digitala agendan för Europa liksom för EU 2020-strategin. Kommissionen presenterade detta förslag tillsammans med sitt meddelande om bredband "Europeiska bredbandssektorn – investeringar i digitalt baserad tillväxt"¹, som dessutom ska ses gemensamt med rekommendationen om NGA².

1.2 Förslagets innehåll

Förslaget, som innehåller såväl mer strategiska övergripande målsättningar som mer konkreta uppgifter för medlemsstaterna och i vissa fall även kommissionen att genomföra, syftar enligt portalparagrafen till att säkerställa den inre marknaden för elektroniska kommunikationstjänster genom strategisk planering och harmonisering av radioanvändningen.

Kommissionen understryker att radiospektrumpolitiken spelar en nyckelroll för den digitala agendan för Europa liksom för EU 2020-strategin. Det första programmet föreslås gälla fram till 2015.

Medlemsstaterna föreslås bl.a. vidta åtgärder för att tillse att tillräckligt med frekvensutrymme allokeras för trådlöst bredband med sammanhängande block om minst 10 MHz. För att åstadkomma detta föreslås bl.a. att medlemsstaterna ska bli skyldiga att genomföra tilldelning av det s.k. 800 MHz-bandet för trådlösa bredbandstjänster senast den 1 januari 2013. Vid tilldelning av bandet ska medlemsstaterna särskilt beakta möjligheten att med täckningskrav uppnå täckning i glest befolkade områden. Om det bedöms nödvändigt ska ytterligare harmoniserat frekvensutrymme göras tillgängligt för satellittjänster för bredbandsanslutning med täckning över hela EU.

¹ KOM(2010)472

² Next Generation Access Networks. KOM(2010)572

Utan att det påverkar principerna om teknik- och tjänsteneutralitet föreslås medlemsstaterna vidta nödvändiga steg för att säkerställa att tillräckliga mängder radiofrekvenser, görs tillgängliga i unionen, så att trådlös kommunikation effektivt kan bidra till att uppnå målet att alla medborgare ska ha tillgång till bredband med en hastighet på minst 30 Mbps senast 2020.

Kommissionen föreslås också, i samarbete med medlemsstaterna, att få i uppdrag att utreda användningen i frekvensband under 1 GHz och utvärdera om det finns möjlighet att frigöra utrymme och göra det tillgängligt för nya användningsområden. Avsikten är således att kunna identifiera frekvensband som kan tilldelas eller omfördelas. Utrymmet disponeras i dag av bland annat offentliga användare såsom militären och för radio- och tv-utsändningar.

Medlemsstaterna föreslås säkerställa att tillräckligt frekvensutrymme avsätts på nationell basis för särskilda ändamål. Dessa ändamål anges som satellitnavigeringssystemet GALILEO, GMES, intelligenta transportssystem, samt säkerhets- och beredskapstjänster. Kommissionen och medlemsstaterna föreslås utforma planer för att genom frekvensanvändning bidra till lägre koldioxidutsläpp.

För att undvika eventuell fragmentering av marknaden föreslås att gemensamma riktlinjer ska tas fram om tillståndsvillkor och tillståndsförfaranden för frekvensband som tilldelats för elektronisk kommunikation, i synnerhet gällande infrastrukturell delning och täckningsvillkor.

Förslaget innebär vidare att medlemsstaterna ska vidta åtgärder för att konkurrensen inte snedvrids på marknaden genom att någon konkurrent förfogar över allt för stor del av frekvensutrymmet. Sådana åtgärder kan bl.a. vara att sätta s.k. spektrumtak vid tilldelning, att utesluta intressenter från att delta i tilldelningsförfaranden om de redan har tillstånd; att förbjuda överlåtelse som skulle kunna skada konkurrensen; samt att ändra gällande villkor i syfte att åtgärda att en tillståndshavare förfogar över så stora delar av frekvensutrymmet att det skulle skada konkurrensen.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

De övergripande principerna om bl.a. teknik- och tjänsteneutralitet, att tillstånd ska kunna överlätas och att konkurrensförutsättningarna ska beaktas även vid förvaltning av radiospektrum finns redan i svensk lagstiftning eller kommer att inkluderas där efter implementeringen av Telekompaketet (Ds 2010:19, Bättre regler för elektroniska kommunikationer).

De konkreta åtgärder som förslaget innehåller om att vissa specifika frekvensband ska tilldelas har i huvudsak genomförts i Sverige. Tilldelningen av det s.k. 800- MHz-bandet kommer enligt plan att ske under första kvartalet 2011 och Post- och telestyrelsen (PTS), som ansvarar för frekvensförvaltningen, har remitterat ett förslag om de regler som föreslås

gälla för förfarandet. Av detta förslag framgår att det kommer att finnas täckningskrav i ett av tillstånden i syfte att täcka glest befolkade områden som inte har tillgång till annan bredbandstäckning. För svenskt vidkommande innebär således inte förslaget att några ändringar behöver genomföras av svensk lagstiftning.

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

Förslaget bedöms inte innebära några budgetära konsekvenser. Det kan noteras att kommissionens bedömning är att förslaget inte har någon påverkan på EU-budgeten.³

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnar att kommissionen presenterar ett lagförslag med ett flerårigt program för radiospektrumpolitiken. Enligt svensk uppfattning är det väsentligt att programmet anger den framtida inriktningen på en övergripande strategisk nivå och inte blir ett program bestående av enskilda frågor på detaljnivå. Det är angeläget att de regler som dessutom redan är beslutade om i Telekompaketet, och då särskilt införandet av principerna om teknik- och tjänsteneutralitet, genomförs i medlemsstaterna.

Åtgärder bör harmoniseras inom EU genom RSPP enligt vad som avsetts med formuleringarna i artikel 8a(3) i ramdirektivet. Sverige anser att det är av stor vikt att politikens detaljutformning och förvaltningen av radiofrekvenser utförs på nationell nivå. Radiofrekvenser är en nationell resurs. Beslut om tillståndsförfaranden, villkor och åtgärder för att uppnå konkurrenshänsyn utformas lämpligen nationellt, med hänsyn till de olika förutsättningar som kan finnas i medlemsstaterna och med beaktande av bl.a. de nya gemensamma EU-reglerna i Telekompaketet. Villkor kan bl.a. avse täckningsvillkor inom ramen för ett tillstånd där en tillståndshavare tillhandahåller trådlöst bredband eller mobil kommunikation.

Det är också viktigt att inget av förslagen har negativa effekter på den grundlagsfästa yttrande- och informationsfriheten.

Förslaget är en bra utgångspunkt för fortsatta diskussioner mellan medlemsstaterna och Europaparlamentet. Programmet bör dock, som redogörs för ovan, innehålla de övergripande strategiska målsättningarna. Det är därför regeringens uppfattning att även de bestämmelser som adresserar specifika frekvensband och/eller specifika användningar bör återspegla denna inriktning.

³ Explanatory memorandum till förslaget.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

2010/11:FPM11

Flertalet medlemsstater har hittills uttryckt oro eller skepsis över delar av förslaget som man menar är för ingripande.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Inte kända.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Förslaget har inte remitterats.

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Artikel 114 Fördraget om Europeiska Unionens funktionssätt.

Beslut fattas enligt artikel 294 Fördraget om Europeiska Unionens funktionssätt.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

Vad gäller subsidiaritetsprincipen anger kommissionen att förslaget innehåller ändringar av det gällande EU-regelverket och är därmed ett område som redan faller under EU:s kompetens. Regeringen instämmer i denna bedömning. Det kan visserligen hävdas att såväl konkurrensåtgärder som åtgärder som syftar till att t.ex. åstadkomma ökad tillgång till trådlösa tjänster i t.ex. glest befolkade delar bäst genomförs på nationell nivå, samt att det finns skäl att bibehålla en nationellt präglad frekvenstilldelning och utformning av tillhörande krav. Det är emellertid regeringens bedömning att det nu presenterade förslaget följer subsidiaritetsprincipen. Konkurrenssituationen och tillgängligheten till trådlösa kommunikationstjänster på den inre marknaden kräver åtgärder på unionsnivå för att säkerställa att samtliga marknadsaktörer och alla användare inom hela unionen får samma möjligheter och skyldigheter. Vidare kan utbudet av utrustning stimuleras om frekvensallokeringen samordnas.

Vad gäller proportionalitetsprincipen anger kommissionen att förslaget överensstämmer med denna eftersom det inte går utöver vad som behövs för att åstadkomma en bättre reglering av sektorn. Förslaget innehåller en miniminivå för harmonisering och ger medlemsstaterna och de nationella regleringsmyndigheterna möjligheter att själva besluta om vilka konkreta åtgärder som ska vidtas för att implementera förslaget.

Regeringens uppfattning är emellertid att de åtgärder som föreslås går utöver vad som kan sägas vara nödvändigt för att uppnå en ökad harmonisering.

2010/11:FPM11

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Förslaget har börjat förhandlas i rådsarbetsgruppen och förhandlingarna bedöms gå in i ett mer intensivt skede med start den 20 oktober 2010. Av agendan för det kommande rådsmötet i början av december 2010 framgår att bedömningen är att förhandlingarna kommer att pågå även under nästa år.

4.2 Fackuttryck/termer

-